

Na de censuur van het 'napalmmeisje' wil **ESPEN EGIL HANSEN** dat 's werelds machtigste hoofdredacteur zich in het debat mengt.

Facebook en de oorverdovende stilte van Mark Zuckerberg

In elke televisiestudio waar over de machtspositie van Facebook wordt gediscussieerd, blijft één stoel leeg. In elk krantenartikel, elke blogpost en elke thread op Facebook is er één deelnemer die ontbreekt. Waar is Mark Zuckerberg? Een man met meer macht dan de meeste staats-
hoofden.

Toen ik mijn open brief aan Zuckerberg schreef (*DS 10 september*), wou ik drie dingen bereiken. Eerst en vooral wou *Aftenposten* een einde maken aan de censuur door Facebook van de foto van het napalmmeisje. Dat is gelukt, maar de overwinning blijft symbolisch. Facebook heeft alleen maar begrepen wat iedereen al wist: die foto is een document over de verschrikkingen van de oorlog, niet over naaktheid.

Ten tweede wou ik een debat aanzwengelen over de groeiende macht van Facebook als 's werelds belangrijkste distributeur van nieuws en inhoud. Dat is ook gelukt en ik ben blij dat het een internationaal debat geworden is. Maar Facebook zwijgt. Het heeft wel schriftelijke verklaringen uitgegeven, die braaf op de televisie worden voorgelezen, maar een echte participatie is meer uitzondering dan regel. Hier in Scandinavië laat Facebook vragen van de media zelfs door zijn Zweedse pr-bureau beantwoorden. En dat bureau zegt dat de journalisten 'een woordvoerder van Facebook' moeten citeren.

Zo kom ik bij mijn derde en belangrijkste doel: Mark Zuckerberg persoonlijk aan het debat doen deelnemen. Dat is tot nu toe volledig mislukt. Zijn stilte is geen verrassing, want Facebook wil niet als een mediabedrijf worden gezien maar uitsluitend als een technologieplatform. Het is een kwestie van perceptie. Facebook is misschien geen mediabedrijf, maar evenmin een neutraal platform – de censuur van de napalmfoto heeft dat bewezen.

Persmagnaat Zuckerberg

Voor meer en meer mensen is Facebook synoniem met het internet. Meer dan een miljard mensen gebruiken het elke dag. Wanneer ze andere websites bezoeken, gebeurt dat vaak via een link op Facebook. Niet alle mediabedrijven publiceren rechtstreeks op Facebook, maar het is wel de plek waar hun gebruikers inhoud delen en bespreken. Daardoor is Facebook een doorgeefluik voor alle mediabedrijven van de planeet.

Een toenemend deel van de bevolking noemt Facebook de belangrijkste leverancier van informatie over wat er in de wereld gebeurt. Zuckerberg is de facto de machtigste hoofdredacteur van de planeet. Geen enkele persmagnaat heeft zoveel invloed.

Zuckerberg oefent zijn redactio-

ESPEN EGIL HANSEN

Wie? Hoofdredacteur van de Noorse krant 'Aftenposten'.

Wat? Facebook heeft macht, en daarom verantwoordelijkheid. Hoog tijd dat Zuckerberg dat erkent.

nele verantwoordelijkheid voornamelijk uit door middel van geavanceerde algoritmen die bepalen welke informatie we wel of niet te zien krijgen. Algoritmen kunnen een slimme, efficiënte en betrouwbare manier zijn om inhoud te filteren, maar kunnen ook verontrustend werken. Algoritmen die gemaakt zijn om de gebruiker meer inhoud te leveren die hem bevalt – en minder inhoud die dat niet doet – zijn handig als je naar Netflix kijkt, maar een dubieus principe voor de vrije informatiestroom in een democratie.

Algoritmen zijn regels die door mensen worden gemaakt en hoeven natuurlijk niet op die manier te werken. Het is een keuze die uiteindelijk afhangt van de hoofdredacteur, dus van Zuckerberg.

Een betere wereld

Algoritmen kunnen zogenaamde filterbellen scheppen die een negatieve trend van onze tijd versterken, een trend die de polarisatie groter maakt. Steeds meer mensen leven in een bel waarin ze alleen informatie ontvangen die hen bevalt en alleen communiceren met mensen die hun eigen mening delen. Toegang hebben tot geverifieerde feiten, tot nieuws en meningen van anderen, is voor iedereen belangrijk. Het algoritme dat beslist welke inhoud u aangeboden krijgt, de regels voor wat wel en niet mag, de manier waarop Facebook met kritiek omgaat, dat alles beïnvloedt het publieke debat dat aan de basis van onze democratie ligt.

Steeds meer mensen leven in een bel waarin ze alleen informatie ontvangen die hen bevalt

Facebook is een fantastisch product voor ons allemaal. Het heeft het leven van miljoenen mensen verrijkt, ook dat van mij. In veel opzichten heeft het de wereld beter gemaakt. Zuckerberg en zijn mensen verdienen hun succes. Maar met omvang komt macht en met macht komt verantwoordelijkheid.

We hebben nu een punt bereikt waarop Facebook, door te controleren wat meer dan een miljard mensen elke dag te zien krijgen, zoveel redactionele macht verzameld heeft, dat Zuckerberg zijn verantwoordelijkheid moet erkennen en de discussie niet langer mag ontwijken. Als hij dat wel blijft doen, zal dat slecht zijn voor de democratie, slecht voor de conversaties die onze gemeenschappen nodig hebben en op lange termijn misschien ook slecht voor Facebook zelf.

Facebook is een volksvijand geworden. Als democratische maatschappij mogen wij verwachten dat het bedrijf actief deelneemt aan het debat over zijn eigen rol. Maar dat zal pas gebeuren als de man aan de top het wil.

Zuckerberg heeft een indrukwekkend adresboek, maar wat doet hij met zijn macht? © blg

BRIEF VAN DE DAG

Denk nu al aan dementie

Mensen worden zich meer en meer bewust van de noodzaak aan successieplanning, om alles doordacht en tijdig geregeld te hebben als zij komen te overlijden. Dat is een goede evolutie. Maar wat als je niet meer helder kunt denken om nog zaken op tijd te regelen? Het is niet aange-naam om nu al over dementie na te denken. Maar is dit wel wijs? De kans dat iemand in zijn leven dementie krijgt, is nu al 1 op 5. Het aantal dementerenden zal tegen 2060 meer dan verdubbeld zijn.

Net omdat het zo'n langzaam onomkeerbaar aftakelingsproces is, dat gemiddeld zeven tot tien jaar duurt, is de patiënt er zich niet altijd van bewust dat hij meer en meer grip verliest op de wereld.

Het is daarom belangrijk om in een vroeg stadium van dementie ook financiële afspraken te maken. Sinds 1 september 2014 is er in het kader van de wetgeving op het bewind voor dergelijke situaties een mooie regeling uitgewerkt. Vroeger kon je zaken regelen via volmacht, maar die verviel als je handelsonbekwaam werd verklaard. Voor belangrijke zaken moest je dan naar een vrederechter trekken.

Nu kan je, als je nog handelsonbekwaam bent, met een voorzorgsvolmacht bepalen wie belangrijke beslissingen mag nemen over je vermogen wanneer je daar zelf niet meer toe in staat bent, en dit zonder tussenkomst van de vrederechter. Deze meer menselijke en familiale regeling bestond vroeger niet.

Is het geen geruststelling dat als zo'n periode van aftakeling zich zou voordoen, je weet dat alles geregeld is en dat jouw naasten op dat moment perfect weten wat je wensen en verwachtingen zijn en zich daar ook kunnen aan houden? Zo kunnen zij zich dan enkel bezighouden met wat dan het belangrijkste is: de zorg om je persoon.

Draal niet en regel de zaken die je al kan regelen voor het geval dat. Creëer gemoedsrust terwijl het nog kan.

Ingrid Stevens
Private banker.